

APEL

privind necesitatea inițierii unei investigații internaționale a fraudei financiar-bancare și a spălărilor de bani în Republica Moldova

9 august 2016

Organizațiile societății civile își exprimă profunda îngrijorare privind modalitatea în care este investigat furtul de **1 miliard dolari SUA** din sistemul bancar al Republicii Moldova, în urma căruia cetățenii țării au fost deposedați de bunuri publice în valoare de 13% din PIB, moneda națională a fost depreciată, au fost falimentate intenționat 3 bănci și s-a atentat la integritatea fluxurilor financiar-bancare, aflate sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei de către grupuri obscure, punând astfel în pericol securitatea națională, bancară, economică și financiară a Republicii Moldova.

Societatea civilă condamnă cu fermitate acest atac la suveranitatea și integritatea statului. Protestăm contra incapacității clasei politice de a-și îndeplini rolul de gardian al interesului național. Înfierăm tentativele unor partide politice de a recurge la justiție selectivă, ferindu-și corupții, incompetenții și pungașii proprii de răspundere penală pentru răul pe care l-au comis, fiind în exercițiul funcțiilor înalte pe care le-au deținut sau le mai dețin.

Menționăm că organizațiile societății civile au făcut mai multe apeluri publice către guvernarea din Republica Moldova de a iniția o investigație independentă și obiectivă a acestei crime, trăgându-i la răspundere atât pe beneficiarii finali ai acestui furt, cât și pe demnitarii responsabili de prevenirea unor asemenea infracțiuni. Cu părere de rău, aceste cerințe au rămas fără atenție. **În consecință,**

- demnitarii de stat care au închis ochii la schemele de furt și spălare de bani nu au fost suspendați din funcții pentru asigurarea unei anchete obiective, nu au fost trași la răspundere, ba chiar au fost promovați, decorați sau „apreciați pentru profesionalism desăvârșit”¹;
- contractul de audit internațional cu compania Kroll a fost semnat în situație de conflict de interese din partea conducerii BNM care purta răspundere directă pentru prevenirea unor asemenea situații de fraudă bancară masivă și nu a fost interesată în investigarea obiectivă a încălcărilor;
- perioada de investigare acoperită de auditul companiei Kroll a fost limitată, lăsând deliberat în afara auditului perioada când schema furtului a fost concepută și demarată²;
- mai multe persoane avizate în fraudele din sistemul bancar au fost amenințate, au dispărut sau au decedat în condiții suspecte³. *Mihail Bolocan*, fostul șef al Direcției management și securitate informațională a BNM, a fost găsit intoxicat cu gaze în apartamentul său pe 26

¹ http://www.noi.md/md/news_id/82362

<http://unimedia.info/stiri/video-dorin-dragutanu-plec-cu-sufletul-impacat--candula-noi-efectele-au-fost-minime-datorita-oamenilor-profesionisti-112908.html>

<http://www.moldova.org/corneliu-gurin-decorat-cu-distinctia-crucea-pentru-merit-de-clasa/>

<http://agora.md/stiri/17403/corneliu-gurin--premiat-de-procuratura-cu-distinctia-crucea-pentru-merit-de-gradul-i>

<http://independent.md/video-candu-doar-cuvinte-de-lauda-la-adresa-lui-dragutan-datorita-lui-inca-mai-circula-troleibuzele/#.V6MfIBKdV6Y>

² <http://www.report.md/esential/Veaceslav-Negruta-%E2%80%9EFaradelegea-gestioneaza-treburile-tarii-165>

³ <http://jurnal.md/en/social/2016/6/28/some-persons-who-were-part-of-the-secret-group-for-the-elucidation-of-the-situation-from-bank-were-removed-from-system-or-had-a-tragic-end-a-head-of-a-nbm-department-found-intoxicated/>

<http://www.zdg.md/editia-print/investigatii/morti-suspecte-in-dosarul-miliardului>

<http://jurnal.md/ro/social/2016/6/28/mai-multe-persoane-care-au-facut-parte-din-grupul-secret-pentru-elucidarea-situatiei-de-la-banci-au-fost-inlaturate-din-sistem-sau-au-sfarsit-tragic-un-sef-de-directie-de-la-bnm-gasit-intoxicat/>

<http://www.timpul.md/articol/sa-nu-ne-expunem-riscului-de-a-fi-sinucii-95238.html>

<http://jurnal.md/ro/economic/2016/6/28/dezvaluirile-unui-fost-angajat-al-cna-despre-jaful-secolului-bem-rampa-pentru-devalizarea-sistemului-bancar-furtul-miliardului-coordonat-de-o-persoana-privata-din-anturajul-lui-plahotniuc/>

<http://crimemoldova.com/md/news/kriminal/fost-angajat-al-cna-coordonatorul-furtului-miliardului-este-o-persoana-privata/>

<http://jurnal.md/en/economic/2016/6/28/disclosures-of-a-former-employee-of-cna-about-theft-of-century-bem-ramp-for-banking-system-embezzlement-theft-of-billion-coordinated-by-a-private-person-from-plahotniuc-s-entourage/#update-738575>

<http://jurnal.md/en/economic/2016/6/29/sergiu-sagaidac-after-the-disclosures-on-the-liquidation-of-the-witnesses-from-the-case-of-the-banking-theft-i-have-been-contacted-and-asked-friendly-to-be-quiet/>

ianuarie 2015. *Un fost angajat al Serviciului Informații și Securitate* care a făcut parte din grupul secret format pe 12 august 2013 pentru elucidarea situației din sistemul bancar, a fost dat afară din sistem. *Ion Butmalai*, secretarul Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică, a fost găsit decedat în garajul din curtea locuinței sale din Cahul pe 9 decembrie 2014. *Încasatorul BEM*, tot el și șofer al mașinii blindate care transporta arhiva celor trei bănci (BEM, Banca Sociala și Unibank) s-ar fi sinucis în propria casă pe 14 februarie 2015;

- Parlamentul Republicii Moldova nu a adoptat în lectură finală mai multe proiecte de legi menite să asigure securitatea în sistemul bancar și să excludă condițiile pentru perpetuarea fraudelor. Mai mult decât atât, acum statul se împrumută de la cele 3 bănci aflate sub supraveghere specială și care nu asigură transparența acționariatului⁴;
- Banca Națională a Moldovei are un nou guvernator, dar nu are o nouă conducere. Modelul de activitate și supraveghere în sector a rămas același, adică din afara BNM, păstrându-se riscul impunerii deciziilor din centre de interese private.

În aceste condiții, suntem îndreptățiți să **considerăm compromisă investigarea acestui caz de rezonanță maximă. Suntem dezamăgiți de controlul politic instaurat în sistemul organelor de drept din Republica Moldova, care par să servească unor reglări de conturi**, de tolerare a complicității între instituții de stat și rețele criminale, de intimidare a martorilor, concurenților economici și adversarilor politici, fără o tangență cu obiectivul asigurării supremației legii, stabilizării sistemului bancar și recuperării prejudiciilor cauzate.

Dat fiind faptul că schema furtului din sistemul bancar moldovenesc s-a derulat prin câteva jurisdicții cu implicarea cetățenilor SUA și ai țărilor membre UE, schemele de spălare de bani la nivel internațional ar putea periclita stabilitatea valutelor folosite în tranzacțiile ilegale, punând în pericol securitatea financiar-bancară a mai multor economii mici și medii din regiune, iar autoritățile moldovenești ar putea avea tangență cu acest caz, nefiind interesate într-o investigație obiectivă a acestui furt, **cerem o investigație internațională cu implicarea organelor de urmărire penală ale SUA și țărilor UE, precum și a instituțiilor internaționale Interpol, Europol, OLAF și altele.**

ADEPT

Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltare Durabilă

Asociația Micului Business

Asociația Politici Externe

Asociația Presei Independente

AO BIOS

Centrul de Resurse DIALOG-Pro

Centrul Național de Mediu

Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) "Viitorul"

Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM)

Institutul de Politici Publice

Mișcarea Ecologistă din Moldova

REC Moldova

Transparency International – Moldova

Uniunea organizațiilor invalizilor din Republica Moldova

<http://jurnal.md/en/economic/2016/6/28/murders-and-liquidation-of-witnesses-take-place-a-former-head-of-the-banca-sociala-comes-with-shocking-disclosures-about-the-fraud-from-the-banking-system-and-the-attempts-on-his-life/>

⁴ <http://www.report.md/esential/Veaceslav-Negruta-%E2%80%9EFaradelegea-gestioneaza-treburile-tarii-165>